

Viitna maastikukaitseala kaitse-eeskiri¹
Vabariigi Valitsuse 2008.a määrus nr
Määrus kehtestatakse “Looduskaitseaduse” § 10 lõike 1 alusel.

1. peatükk
ÜLDSÄTTED

§ 1. Viitna maastikukaitseala kaitse-eesmärk

(1) Viitna maastikukaitseala² (edaspidi kaitseala) kaitse-eesmärk on:

- 1) kaitsta, säilitada ja tutvustada metsa, soo ja vee ökosüsteeme, maastiku ja elustiku mitmekesisust;
- 2) Euroopa Nõukogu (edaspidi nõukogu) direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide kaitse. Need elupaigad on: liiva-alade vähetoitelised järved (3110)³, vähe- kuni kesktoitelised kalgiveelised järved (3140), rabad (7110*), siirde- ja õõtsiksood (7140), vanad loodusmetsad (9010*), okasmetsad oosidel ja moreenikuhjatistel (sürjametsad) (9060), soostuvad ja soolehtmetsad (9080*), siirdesoo- ja rabametsad (91D0*);
- 3) II kategooria kaitsealuse seeneliigi ja tema kasvukohtade kaitse;
- 4) II kategooria kaitsealuste taimeliikide ning nende kasvukohtade kaitse;
- 5) III kategooria taimeliikide ja nende kasvukohtade kaitse. Need liigid on: karukold (*Lycopodium clavatum*), pruunikas pesajuur (*Neottia nidus-avis*), roomav öövilge (*Goodyera repens*), soo neiuvaip (*Epipactis palustris*); kuradi-sõrmkäpp (*Dactylorhiza maculata*), valge vesiroos (*Nymphaea alba*);
- 6) III kategooria selgrootute ja nende elupaikade kaitse. Need liigid on: arukuklane (*Formica rufa*), palukuklane (*Formica polyctena*).

(2) Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele kolmeks sihtkaitsevööndiks ja üheks piiranguvööndiks.

(3) Kaitsealal tuleb arvestada “Looduskaitseaduses” sätestatud piiranguid käesolevas määruses sätestatud erisustega.

§ 2. Kaitseala asukoht

(1) Kaitseala asub Lääne-Viru maakonnas Kadrina vallas Ama ja Viitna külas.

(2) Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas⁴.

§ 3. Kaitseala valitseja ja kaitse korraldaja

Kaitseala valitseja on Lääne-Virumaa Keskkonnateenistus ja kaitseala kaitse korraldaja on Riiklik Looduskaitsekeskus.

2. peatükk
KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 4. Lubatud tegevus

- (1) Inimestel on lubatud viibida, kogu kaitsealal välja arvatud Nabudi järvel ja Pikkjärve lõunaosas, lubatud on korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi.
- (2) Füüsilise isiku või eraõigusliku juriidilise isiku omandis oleval kinnisasjal viibimine on lubatud, arvestades "Asjaõigusseaduses" ja "Looduskaitseaduses" sätestatut.
- (3) Telkimine ja lõkke tegemine õuemaal on lubatud omaniku loal.
- (4) Kaitsealal on lubatud jalgrattaga sõitmine teedel ja radadel ning sõidukiga sõitmine teedel. Jalgrattaga sõitmine väljaspool teid ja radasid, sõidukiga sõitmine väljaspool teid ja maastikusõidukiga sõitmine kaitse korraldaja nõusolekuta on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala kaitse korraldamisega ja kaitseala valitsemisega seotud töödel, liinirajatise hooldustöödel, maatulundusmaal metsatöödel, kaitseala kaitse korraldaja nõusolekul teadustegevusel, koosluste hooldamisel ja suusaradade sissesõitmiseks.
- (5) Kaitseala veealal on lubatud mootorita ujuvvahendiga liiklemine ainult Linajärvel. Vee-mootorsõidukiga liiklemine on lubatud ainult järelevalve- ja päästetöödel.
- (6) Jahipidamine toimub kaitseala valitsejaga kooskõlastatud iga-aastase küttimismahu ulatuses, mis arvestatakse teaduslikult põhjendatud kvoodi alusel lähtuvalt kaitseala ja vööndi kaitse-eesmärkidest.
- (7) Kalapüük kaitsealal sätestatakse vöönditi.

.

§ 5. Keelatud tegevus

- (1) Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:
 - 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
 - 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
 - 3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
 - 4) väljastada metsamajandamiskava;
 - 5) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
 - 6) anda projekteerimistingimusi;
 - 7) anda ehitusluba;
 - 8) telkimine ja lõkke tegemine, välja arvatud kaitseala valitseja poolt selleks ettevalmistatud ja tähistatud paikades ning õuemaal omaniku loal;
- (2) Kaitsealal on keelatud:
 - 1) veekogude kaldajoone ja veetaseme muutmine ning uute veekogude rajamine;
 - 2) uute maaparandussüsteemide rajamine;
 - 3) biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine metsamaal ja looduslikus veekogus;
 - 4) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
 - 5) maavarade ja maa-ainese kaevandamine.

§ 6. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis vajab kaitse-eeskirja kohaselt kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse- eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuse juures ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmise korral tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt "Haldusmenetluse seadusele" õiguspärast ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

(3) Keskkonnaministeeriumil või kavandatava tegevuse asukoha keskkonnateenistusel on keskkonnamõju hindamise järelvalvajana õigus määrata kaitseala kaitseks keskkonnanõudeid, kui kavandatav tegevus võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.

3. peatükk SIHTKAITSEVÖÖND

§ 7. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Kaitseala sihtkaitsevöönd on kaitseala maa- või veeala seal väljakujunenud looduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on kolm sihtkaitsevööndit:

- 1) Nabudi sihtkaitsevöönd;
- 2) Pikkjärve sihtkaitsevöönd;
- 3) Viitna sihtkaitsevöönd.

§ 8. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

(1) Nabudi sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on metsa- ja sooökosüsteemide arengu tagamine üksnes loodusliku protsessina, kaitstavate liikide ja nende elupaikade kaitse ning metsa- ja sooökosüsteemide tutvustamine;

(2) Pikkjärve sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on veeökosüsteemide arengu tagamine loodusliku protsessina ning kaitstavate liikide ja nende elupaikade kaitse;

(3) Viitna sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on metsaökosüsteemide kaitse ja tutvustamine ning kaitstavate liikide ja nende elupaikade kaitse.

§ 9. Keelatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on keelatud:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine;
- 3) uute ehitiste püstitamine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul rajatiste püstitamine kaitseala tarbeks;
- 4)
- 4) ujuvvahendiga sõitmine Nabudi ja Pikkjärve järvedel;

- 5) kalapüük Nabudi järves ja Pikkjärve lõunaosas;
- 6) allveesport ja allveekalapüük Nabudi ja Pikkjärve järvedes;
- 7) suplemine, välja arvatud suplemine Pikkjärve põhjapoolses osas kuni saarteni.

§ 10. Lubatud tegevus

- (1) Kaitseala valitseja igakordsel nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:
 - 1) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus;
 - 2) olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutööd ja veerežiimi taastamine;
 - 3) jahipidamine jahiulukite arvukuse reguleerimiseks;
 - 4) järvede seisundi tervendamine;
 - 5) olemasolevate rajatiste hooldustööd.
- (2) Kuni 40 osalejaga rahvaürituste korraldamine kohtades, mis on selleks kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud ja tähistatud.
- (3) Kaitseala kaitse korraldaja nõusolekul on lubatud rohkem kui 40 osalejaga rahvaürituste korraldamine kohtades, mis on selleks kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud ja tähistatud.
- (4) Lubatud on kalapüük Pikkjärve põhjaosas kuni saarteni ainult kaldalt, kasutades ainult käsiõnge, spinningut või lendõnge.

§ 11. Vajalikud tegevused

- (1) Viitna sihtkaitsevööndis on igakordsel kokkuleppel kaitse korraldajaga lubatud sanitaarraie korras ohtlike puude eemaldamine teede ja radade ümbrusest.

4. peatükk PIIRANGUVÖÖND

§ 11. Piiranguvööndi määratlus

- (1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.
- (2) Kaitsealal on Viitna piiranguvöönd.

§ 12. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

- (1) Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on bioloogilise mitmekesisuse ja kaitseala maastikuilme säilitamine, maastiku ja metsaökosüsteemide tutvustamine ning kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse. Piiranguvööndi metsade juhtfunktsioon on looduskaitse.

§ 13. Lubatud tegevus

- (1) Piiranguvööndis on lubatud:

1) majandustegevus arvestades „Looduskaitseseadusega“ ja käesoleva kaitse-eeskirjaga sätestatud piiranguid;
2) kalapüük Linajärves.

(2) Piiranguvööndis on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud:

1) teede- ja liinirajatiste rajamine;
2) ehitamine olemasolevate hoonestusalade õuemaal ning rajatiste hooldamine ja rajamine kaitseala tarbeks.

(3) Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud häilraie, mille puhul tuleb arvestada järgmisi tingimusi:

1) ühe raiejärguga võib raiuda 1 hektaril 4 häilu läbimõõduga kuni 30m (kuni 28% puistu pindalast);
2) uue raiejärgu loa annab kaitseala valitseja;
3) uuenduse soodustamiseks on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud maapinna mineraliseerimine;

(4) Maastikuilme säilitamiseks ei ole lubatud jätta raiejäätmeid teedele, matkaradadele, puhke- ja kogunemiskohtadele lähemale kui 25 meetrit. Raiejäätmed ei tohi ületada läbimõõdus 4 sentimeetrit.

(5) Ohtlike puude eemaldamine on lubatud igakordsel kokkuleppel kaitse korraldajaga.

(6) Bioloogilise mitmekesisuse säilitamiseks:

1) teostada raied selliselt, et on tagatud kuklaste elupaigatingimused ja säilivad nende pesakuhilad;
2) raiel säilitada õõnsustega kasvavad puud ja puutüükad;
3) raiel säilitada mahalangenud üle 30 cm jämedused tüved ja tüveosad.

(7) Koosluste, nende liigilise ja vanuselise mitmekesisuse ning kaitsealuste liikide säilitamiseks on kaitseala valitsejal õigus esitada nõudeid raieaja, raielangi suuruse, kuju ning puistu vanuselise koosseisu kohta.

(8) Puidu kokku- ja väljavedu on lubatud ainult külmunud pinnasel.

(9) Lubatud on rahvaürituste korraldamine selleks kaitseala valitseja poolt ettevalmistatud ja tähistatud kohtades ning kaitseala kaitse korraldaja nõusolekul selleks ettevalmistamata ja tähistamata kohtades.

5. peatükk
RAKENDUSSÄTE

§ 17. Määruse kehtetuks tunnistamine

Vabariigi Valitsuse 3. juuni 1997. a määrus nr 109 «Viitna maastikukaitseala kaitse-eeskirja ja välispiiri kirjelduse kinnitamine» ([RT I 1997, 45, 728](#)) tunnistatakse kehtetuks.

¹ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimeistiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 305, 8.11.1997, lk 42–65; L 236, 23.09.2003, lk 667–702; L 284, 31.10.2003, lk 1–53) ja nõukogu direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT L 103, 25.04.1979, lk 1–18; L 291, 19.11.1979, lk 111; L 319, 7.11.1981, lk 3–15; L 233, 30.08.1985, lk 33–41; L 302, 15.11.1985, lk 218; L 100, 16.04.1986, lk 22–25; L 115, 8.05.1991, lk 41–55; L 164, 30.06.1994, lk 9–14; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 223, 13.08.1997, lk 9–17; L 236, 23.09.2003, lk 667–702).

² Kaitseala moodustati Eesti NSV Ministrite Nõukogu 1. juuni 1971. a. määrusega nr. 300 "Lahemaa rahvuspargi moodustamise kohta" (ENSV Teataja 1971, 26, 285) Lahemaa rahvuspargi osana. Vabariigi Valitsuse 3. juuni 1997. a määrus nr 109 «Viitna maastikukaitseala kaitse-eeskirja ja välispiiri kirjelduse kinnitamine» moodustati Viitna maastikukaitseala ([RT I 1997, 45, 728](#)).

³ Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatahtsad elupaigatüübid.

⁴ Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on märgitud määruse lisas oleval kaardil Eesti põhikaardi (möötkava 1:10 000) ja Eesti Metsakorralduskeskuses 2001. aastal koostatud Loobu metskonna puistuplaani (1:20 000) alusel, kasutades maakatastri andmeid seisuga märts 2008. a.

Ala kaardiga saab tutvuda Lääne-Virumaa Keskkonnateenistuses, Keskkonnaministeeriumis, Looduskaitsekeskuse Järva - Lääne-Viru regioonis, Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskuses ning Maa-ameti veebilehel maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

Andrus Ansip
Peaminister

Jaanus Tamkivi
Keskkonnaminister

Heiki Loot
Riigisekretär